

Handlingsplan for bekæmpelse af rotter

Vedtaget af Odder Kommunalbestyrelse, den 9. maj 2022

Odder
Kommune

Indledning

Handlingsplan for bekæmpelse af rotter i Odder Kommune er udtryk for en løbende proces, og kan justeres og forbedres i forbindelse med fremtidige revisioner. Kommunens handlingsplan er kortfattet og fokuserer på konkrete initiativer, som er realiserbare og forventes at give overblik og sammenhæng i indsatsen mod rotter, og danner dermed grundlag for Odder Kommunes indsats i bekæmpelsen af rotter.

Handlingsplanen er udarbejdet på baggrund af krav i rottebekendtgørelsen, der trådte i kraft 1. juli 2012, hvori det er fastsat, at alle kommuner skal udarbejde en handlingsplan som indeholder en række definerede minimumskrav. Kommunen skal revidere handlingsplanen minimum hvert 3. år og i den forbindelse er det kommunens opgave at vurdere, om de opstillede mål er nået eller, om der er behov for revision og justeringer, så handlingsplanen fremover bedre kommer til at afspejle virkeligheden i kommunen.

Dette er tredje revision af gældende handlingsplan til bekæmpelse af rotter i Odder Kommune. Handlingsplanen revideres i henhold til rottebekendtgørelsen - nr. 2307 af 06/12/2021 – med gyldighed fra den 1. januar 2022. Herefter vedligeholdes, hvert 3. år, handlingsplan mod rotter, som i henhold til bekendtgørelsen redegør for følgende minimumskrav:

- Overordnede mål for rottebekæmpelsen i kommunen.
- Tildelte ressourcer til rottebekæmpelsen.
- Målelige succeskriterier for rottebekæmpelsen.
- Konkret beskrivelse af tiltag til opnåelse af beskrevne mål.
- Plan for den kommunale kloakrottebekæmpelse og samarbejde med forsyningen om kloakrottebekæmpelse indeholdende beskrivelse af omfang og metoder (fælder, spærrer, gift mv.).
- Oplysning om, hvorvidt kommunen tillader privat bekæmpelse, herunder f.eks. om privat bekæmpelse er geografisk begrænset eller begrænset til bestemte bekæmpelsesmetoder.
- Plan for kommunens tilsyn med privat rottebekæmpelse, hvis kommunen tillader privat rottebekæmpelse.
- Tilsyn senest 8 dage efter modtagelse af anmeldelse om udendørs forekomst af rotter;
- Ved anmeldelse af rotter i beboelse, snarest muligt (uden ugrundet ophold), herunder også i weekends og helligdage

Frist for reaktion på anmeldelser følger overordnet bekendtgørelsens bestemmelser. Der skal udarbejdes tiltag til dækning af bekendtgørelsens krav til reaktion på rotteanmeldelser, fra bekæmpelsen, uden ugrundet ophold i weekends og helligdage.

Tildelte ressourcer til bekæmpelse af rotter

Kommunalbestyrelsen har besluttet at opkræve et gebyr til dækning af udgifter til bekæmpelse af rotter. Udgiften pålignes, og opkræves via, ejendomsskatten. Gebyret opkræves sammen med de kommunale ejendomsskatter. Der kan ikke meddeles dispensation fra gebyret.

Der kan ske tilpasninger i forhold til det opkrævede gebyr således, at nye eller øgede aktiviteter medtages i gebyret.

Tablet, udvikling i gebyr for rottebekæmpelse

Årstal	Takst / % af ejendomsværdi
2018	0,064
2019	0,085
2020	0,085
2021	0,085
2022	0,085

De afsatte ressourcer til opnåelse af de opstillede mål vil svare til to årsværk. Heraf udgør driften af bekæmpelsen 2 årsværk.

Overordnede mål for rottebekæmpelse i Odder Kommune

Der udføres en effektiv rottebekæmpelse med særligt fokus på følgende krav:

- Forebyggelse - forekomst af rotter skal forebygges gennem tiltag, som begrænser udbredelse og spredning af rotter.
- Samarbejde - indsatsen mod rotter sker i samarbejde mellem forvaltning, driften af rottebekæmpelse, spildevandsforsyning, lodsejer og andre relevante parter.
- Reduktion - bekæmpelsen af rotter sker med opmærksomhed på anvendelsen af giftstoffer. Anvendelse af giftstoffer skal udelukkende ske, når det er nødvendigt og ved anvendelse af det "svageste" giftstof. Odder Kommune vil nedbringe gifthanværelsen i bekæmpelsen og anvender mekanisk bekæmpelse som primær indsats mod rotter.
- Information - der sker en målrettet information til borgere og virksomheder om rottebekæmpelse. Informationen skal bidrage med viden om rotters adfærd og om foranstaltninger, der kan reducere muligheden for rottetilhold.
- Hurtig og målrettet indsats – udvikling i antal anmeldelser følges og der sker en effektiv og målrettet indsats i bekæmpelsen.

Privat bekæmpelse

Anmeldelse af indgåede og ændrede sikringsordninger og tilhørende rapporter over bygningsgennemgang har fortsat fokus som en del af forebyggelsen af rottetilhold. Privat bekæmpelse af rotter kan ikke indledes uden forudgående anmeldelse til kommunen.

Sikringsordning mod rotter, som er en privat bekæmpelse består i, at et (R1-) autoriseret firma til rottebekæmpelse varetager bekæmpelsen via en privat kontrakt med lodsejer. Denne form for privat bekæmpelse er et eksisterende forhold og vurderes at fungere som element i bekæmpelse og forebyggelse af rotter. Den private bekæmpelse er underlagt kommunens handlingsplan og tilsyn, og accept af privat bekæmpelse kan ændres via handlingsplanen.

Alternativt til R1-bekæmpelse, i henhold til bekendtgørelsen, kan ejer selv opnå autorisation til bekæmpelse af rotter på egen ejendom (R2-autorisation). Denne bekæmpelse vurderes, at ville betyde en mulig stigning i gifthanværelse og eventuel fjernelse af kommunens ønskede fokus på forebyggelse af rottetilhold. Det vurderes at rottesikring af bygninger vil være mere omkostningsfuld end giftudlægning og dermed kan den bekæmpelsesmetode blive den foretrukne for R2-autoriserede. Det vurderes at oplysning, og kommunal nudging, i en indledende periode inden R2-bekæmpelse frigives vil have en væsentlig betydning for R2-autoriseredes tilgang til rottebekæmpelse. Udbredelse og tilgængelighed af antikoagulerende gifte kan risikere at stige med R2-autorisation. Desuden vil kommunens tilsynsforpligtelse med R2-autoriseret lodsejer kunne blive væsentlig.

I kraft af ovenstående vil privat bekæmpelse af rotter i Odder Kommune ved en R2-autorisation ikke være mulig i denne planperiode.

Målbare succeskriterier for rottebekæmpelsen

Der er fokus på at minimere mængden af anvendte giftstoffer til bekæmpelse af rotter, med udgangspunkt i begrænsning af bioakkumulation og resistens. Anvendelse sker fortsat i henhold til gældende bekendtgørelse og retningslinjer fra statslig styrelse.

Bekendtgørelse for bekæmpelse af rotter stiller, ud over krav om handlingsplan, krav til:

- Minimering af anvendelse af kemiske midler til fordel for forebyggelse og mekanisk bekæmpelse, for forebyggelse af resistens og bioakkumulering

Odder Kommune søger i planperioden, at opretholde den nuværende anvendte giftmængde i den kommunale bekæmpelse indtil næste revision af handlingsplanen.

Tabel, giffforbrug i kommunal bekæmpelse

Årstal	Anvendt giftmængde/kg
2018	240
2019	338
2020	430
2021	406

Beskrivelse af tiltag til opnåelse af beskrevne mål

- Hurtig og målrettet indsats
Rotteanmeldelse foretages af borger i digitalt anmeldelsessystem og sker direkte til rottebekæmper, som iværksætter bekæmpelse i henhold til de i bekendtgørelsen fastlagte frister. Anmeldelserne registreres digitalt og indberettes løbende til en national database. Områder med koncentration i antallet af anmeldelser har særlig bevågenhed.
- Samarbejde
Der er fokus på rottebekæmpelse ved kloakreoverings- og byggemodningsprojekter. På baggrund af forudgående vurdering kan forebyggende rottebekæmpelse foretages inden projektet iværksættes.
- Forebyggelse
Samarbejde mellem kommunal forvaltning, spildevandsforsyning og drift af rottebekæmpelse fortsættes med målrettede tiltag til reducere i udbredelse og spredning af rotter. Tilstanden af kloakken vurderes og dennes tilstand afgør om der foretages kloakreovering. Ved større forekomst af rotter vurderes særligt, om årsagen skyldes kloakkens tilstand.
Rotter opholder sig typisk i områder med menneskelig aktivitet og bolig. Derfor er det vigtigt for en effektiv forebyggelse af rotter, at boliger og bygninger er korrekt sikret. Forebyggelse sker primært ved information under besøg på ejendomme med rotteanmeldelse eller ved besøg på tilsynspligtige ejendomme.
- Kommunalt opsatte rottespærrere
Planen for opsætning af rottespærrer ved eksisterende kommunale skoler, plejehjem og daginstitutioner udvides løbende.
- Reduktion
Hensigten med handlingsplanens mål for samarbejde og forebyggelse er, at rotterne skal berøves adgang til føde og skjulesteder. Færre muligheder for rotternes fødesøgning, ophold og redebygning vil reducere antallet af rotter.
Den primære bekæmpelse vil ske ved opsætning af mekaniske fælder. Ved vurdering i den aktuelle sag kan intervaludlægning anvendes. Intervaludlægning er en giftudlægningsmetode, der kan anvendes i den giftreducerende rottebekæmpelse. Udlægningen bevirker, at de første dominerende rotter æder først af den antikoagulerende gift, og når de efter 4-6 dage er døde, udlægges næste interval af antikoagulanter. De øvrige, lavere rangerende rotter, vil derefter søge udlægningsstederne, æde antikoagulanter og dø. Herved reduceres antallet af døde rotter, der ved traditionel udlægning, vil indeholde større mængder antikoagulerende stof, med risiko for sekundær forgiftning af rovdyr.
- Information
Der indrykkes halvårlig annonce i Odder Avis med oplysning om, at konstaterede rotter skal anmeldes til kommunen, samt opmærksomhed på kampagnetilsyn.

Information om rotter på kommunens hjemmeside revideres fortsat og vil omhandle betydning af vildtfodring, fuglefodring, hønsehold, oplag af affald og eventuelt andre temaer.

Indsatsområder for forebyggelse og bekæmpelse af rotter

Kampagnetilsyn

De tilsynspligtige ejendomme i det åbne land ændres fra alle beboelsesejendomme, til udelukkende at udgøre landbrugsvirksomheder med fødevarerproduktion. Forvaltningen reviderer løbende liste over tilsynspligtige ejendomme.

Boliger i landzone besøges på baggrund af anmeldelse.

Der vil være ekstra fokus på ejendomme, hvor der gentagne gange konstateres rotteforekomst.

Vildtfodringspladser

Vildtfodringspladserne kan være tilholdssted for rotter, som kan formere sig og spredes til omliggende bygninger og arealer. Derfor bør vildtfodringspladser indrettes, så rotter ikke har adgang til foder. Vildtfodringspladser er et indsatsområde der vurderes medtaget i det kommunale eftersyn i landzone.

Kampagnetilsynet vil i et begrænset omfang udvides til kendte vildtfoderpladser i kommunen.

Rottespærrer

Som grundejer skal kommunalbestyrelsen, hvor det er hensigtsmæssigt og teknisk muligt, opsætte rottespærrer. Etablering af rottespærrer på kloakledninger til private og statslige institutioner skal ske efter samme principper som for kommunale institutioner.

Ved kommunal byggemodning er etablering af rottespærre obligatorisk.

Der sker løbende vurdering af behov for etablering af rottespærrer på stikledninger til eksisterende kommunalt ejede institutioner og bygninger. Det vurderes, at der fortsat er et behov for opsætning af ca. 70 rottespærrer i forbindelse med kommunalt ejede bygninger.

Odder Kommune har udarbejdet plan for opsætning af yderligere ca. 31 lovpligtige rottespærrer, som udføres i indeværende planperiode.

Sikringsordninger

Anmeldelse af indgåede og ændrede sikringsordninger og tilhørende rapport over bygningsgennemgang har fortsat værdi som en del af forebyggelse og bekæmpelse af rotter. Sikringsordning, hvor et R1-autoriseret firma til rottebekæmpelse, varetager bekæmpelsen via en privat kontrakt med en lodsejer, har krav til primært at udgøre udpegning af, og vejledning til, imødekommelse af bygningsfejl og -mangler.

Sikringsordninger er underlagt kommunens handlingsplan og tilsyn, og accept af privat bekæmpelse kan ændres via handlingsplanen.

Resistens

Giftudlægning følger statens retningslinjer og svageste gift anvendes først. Der er fokus på generel reduktion i brugen af gift, særligt de stærkeste gifttyper.

Alternativt til giftudlægning vil den fremadrettede indsats være identifikation af fejl og mangler på ejendommene med efterfølgende krav i form af påbud til grundejerne om sikring og renholdelse.

Bekæmpelse i kloak

Indtil 2011 foregik bekæmpelse af rotter ved nedhængning af giftblokke i kloakkerne. Nationale undersøgelser har vist, at effekten af denne praksis ikke er hensigtsmæssig.

Praksis er ændret til en målrettet bekæmpelse i kloakker med konstateret rotteproblem og generelt i forbindelse med kloakrenoveringer.

Forvaltningen vil fremover i samarbejde med spildevandsforsyningen aftale indsatsen i kloakkerne.

Ubenyttede private kloakstikledninger

I områder med defekte afløbssystemer kan der være rotteproblemer, og bekæmpelse vil her være nødvendig. For at undgå efterfølgende problemer med kloakrotter, er det endvidere vigtigt, at der ved alle saneringer og nedrivninger sker en afpropning af nedlagte ledninger. Afpropningen skal i medfør af DS 432, Norm for afløbsinstallationer, ske ved tilslutningen til hovedledningen. I modsat fald opstår der "døde stik", som kan benyttes af rotter.

Der stilles vilkår om korrekt afpropning i nedrivningstilladelser.

Defekt privat kloak

I boligområder, hvor afløbssystemet tilstand f.eks. på grund af fejlbelagt byggearbejde resulterer i rotteangreb, skal problemet løses ved reparation af defekter i afløbssystemet.

I bekæmpelsen vil der være særlig fokus på mangelfuld udførelse af påkrævet udluftning af kloak over tag.

Rottebekæmpelsen udfører fejlfinding, dvs. påvisning af mulig kloakdefekt via røgprøve, hvor rotter kan trænge ud fra kloakken. Reparation af privat kloak skal ske for ejers udgift og er oftest autoriseret kloakmesterarbejde.

Afgørelse af ejerskab af pågældende kloakledning sker ved henvendelse til spildevandsforsyningsselskabet.